

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžo/90/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015201668
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015201668.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Marty Molnárovej v právnej veci žalobcu: RAVAK SLOVAKIA spol. s.r.o., IČO: 35 707 356, Einsteinova 11, Bratislava, zastúpený: MAPLE & FISH s.r.o., advokátska kancelária, Dunajská 15/A, Bratislava, proti žalovanému: Inšpektorát práce Bratislava, Za kasárňou 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti protokolu správneho orgánu č. IBA - 3 - 52 - 2.3/P - E 24,25 - 15 zo dňa 04.08.2015 v znení jeho opravy č. IBPA/IPBA_PPVáSLD/KON/2015/1732 zo dňa 07.08.2015, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/215/2015-31 zo dňa 27. apríla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/215/2015-31 zo dňa 27. apríla 2016 potvrdzuje.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti protokolu o výsledku inšpekcie práce č. IBA - 3 - 52 - 2.3/P - E 24,25 - 15 v znení jeho opravy č. IBPA/IPBA_PPVáSLD/KON/2015/1732 zo dňa 07.08.2015 (ďalej aj len „protokol“), ktorý bol vydaný žalovaným dňa 04.08.2015 podľa § 7 ods. 3 písm. a/ a § 7a v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 125/2006 Z. z.“).

Krajský súd poukázal na obsah protokolu, z ktorého vyplýva, že inšpektori pri výkone inšpekcie práce u žalobcu zistili na základe ním predložených dokladov nasledovné nedostatky:

Vznik pracovného pomeru

- bod č. 1: porušenie § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce) v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „Zákonník práce“),

- bod č. 2: porušenie § 43 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce,
- bod č. 3: porušenie § 43 ods. 1 písm. d) Zákonníka práce,
- bod č. 4: porušenie § 43 ods. 2 Zákonníka práce,
- bod č. 5: porušenie § 75 ods. 2 Zákonníka práce.

Pracovný čas

- bod č. 6: porušenie § 99 Zákonníka práce,
- bod č. 7: Z predložených dokladov evidencie pracovného času vedenej zamestnancami Ing. O. T. a A. N., a to tzv. „Pracovných listov“ za obdobie október 2014 až január 2015 a tzv. „Dochádzkových listov“ za obdobie február až apríl 2015 bolo zistené, že žalobca ako zamestnávateľ viedol evidenciu pracovného času s časovými údajmi príchodov a odchodov a podpismi zamestnancov, ale nepreukázal poskytovanie prestávky zamestnancom na odpočinok a jedenie, čo je v rozpore s § 91 ods. 1 Zákonníka práce.

Mzdy

- bod č. 8: porušenie § 120 ods. 3 Zákonníka práce,
- bod č. 9: porušenie § 130 ods. 2 Zákonníka práce,
- bod č. 10: porušenie § 129 ods. 1 Zákonníka práce,
- bod č. 11: porušenie § 130 ods. 5 Zákonníka práce,
- bod č. 12: porušenie § 142 ods. 3 Zákonníka práce,
- bod č. 13: porušenie § 119a ods. 1 Zákonníka práce.

Nelegálne zamestnávanie

- bod č. 14: porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b) zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 82/2005 Z. z.“) nesplnením si oznamovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“).

K uvedenému porušeniu došlo tým, že žalobca uzatvoril dňa 01.07.2014 pracovnú zmluvu s L. O. T., G. XX, N. N. s nástupom dňa 01.07.2014, pričom zo mzdového listu bolo zistené, že v mesiaci júl 2014 tento zamestnanec odpracoval 23 pracovných dní a v Sociálnej poisťovni bol prihlásený až dňa 03.07.2014 o 11:05:01 hod.

Žalobca tiež uzatvoril dňa 11.03.2015 dohodu o vykonaní práce s O. O., O. O. XXXX/XX, S. so začiatkom vykonávania úlohy dňa 11.03.2015, pričom podľa „evidencie vykonanej práce“ za mesiac marec 2015 začal tento zamestnanec vykonávať pracovnú úlohu dňa 11.03.2015 o 8:00 hod. a v Sociálnej poisťovni bol prihlásený v ten istý deň o 11:10:13 hod.

Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

- bod č. 15: porušenie § 226 ods. 2 Zákonníka práce tým, že žalobca uzatvoril s O. dohodu o vykonaní práce dňa 11.03.2015, pričom z predložených dokladov: „Preberací protokol - motorové vozidlo“ a „evidencia vykonanej práce“ za mesiac marec 2015 v tento istý deň 11.03.2015 o 8:00 hod. začal zamestnanec výkon práce.

Žalovaný v protokole zároveň uložil žalobcovi povinnosť odstrániť zistené nedostatky do 30 dní od prevzatia protokolu.

Krajský súd v prvom rade považoval za potrebné vysporiadať sa s otázkou, či napadnutý protokol vzhľadom na charakter jeho obsahu podlieha súdnemu prieskumu. Poukázal na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenia sp. zn. 1 Sžo 162/2007 zo dňa 02.12.2008 a sp. zn. 5Sžf/31/2011 zo dňa 25.08.2011), z ktorej vyplýva, že pre posúdenie podmienok preskúmateľnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy nie je podstatné, či takéto rozhodnutie bolo vydané v správnom konaní alebo mimo takéhoto procesného postupu. Podstatnou skutočnosťou je, že protokol bol vydaný orgánom štátnej správy pri výkone jeho právomocí zverených mu osobitným zákonom, ktorý na základe zistenia porušenia povinností uložil žalobcovi v súlade s § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z. povinnosť

odstrániť zistené nedostatky v určenom termíne, a teda správny orgán autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu tým, že mu uložil povinnosť, ktorej nesplnenie môže viesť k uloženiu sankcie v zmysle § 19 zákona č. 125/2006 Z. z.

V prípade porušení uvedených v bodoch 14 a 15 protokolu podľa krajského súdu nemožno hovoriť o porušeníach, ktoré je možné odstrániť, nakoľko sú nemenné. Dôvodom, pre ktorý krajský súd protokol preskúmal, je opatrenie uložené v súvislosti s nedostatkami uvedenými v bode 7. Uložením povinnosti odstrániť zistené nedostatky uvedené v bode 7 protokolu, ktorých nesplnenie môže viesť k uloženiu sankcie, žalovaný autoritatívne zasiahol do žalobcovej sféry práv a povinností, čo je v zmysle § 244 ods. 3 OSP predpokladom pre jeho preskúmateľnosť súdom.

Krajský súd dôvodil, že zo súdneho prieskumu by bol tento protokol vylúčený v prípade prebiehajúceho správneho konania vo veci uloženia sankcie v priamej súvislosti so skutočnosťami uvedenými v protokole, v rámci ktorého by bolo možné vznesené námietky preskúmať. Nakoľko vo veci vytýkaných porušení povinností nebolo začaté samostatné správne konanie vo veci uloženia sankcie a tiež s ohľadom na absenciu osobitnej úpravy postupu vo sfére pôsobnosti žalovaného pri prejednávaní námietok kontrolovanej osoby voči záveru protokolu konštatujúcemu porušenia povinností žalobcu ako zamestnávateľa, boli podľa názoru krajského súdu splnené predpoklady na preskúmanie napadnutého protokolu. Krajský súd zdôraznil, že zastavením konania by bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Krajský súd uviedol, že zákon č. 125/2006 Z. z. upravuje inšpekciu práce, prostredníctvom ktorej sa presadzuje ochrana zamestnancov pri práci a výkon štátnej správy v oblasti inšpekcie práce, vymedzuje pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce a ich pôsobnosť pri výkone dohľadu podľa osobitného predpisu a ustanovuje práva a povinnosti inšpektora práce a povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby. Inšpekcia práce je dozor nad dodržiavaním príslušných právnych predpisov a vykonáva sa na všetkých pracoviskách zamestnávateľov a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi, vrátane pracovísk nachádzajúcich sa na súkromných pozemkoch a v obydliach fyzických osôb a vo všetkých priestoroch, v ktorých domácky zamestnanec vykonáva dohodnutú prácu a v ktorých vykonáva prácu podľa dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

K rozsahu preskúmvacej právomoci súdu v správnom súdnictve krajský súd uviedol, že správny súd preskúma rozhodnutie a postup orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, t. j. v medziach žalobných bodov, keďže v správnom súdnictve sa uplatňuje dispozičná zásada, ktorá v praxi znamená, že súd preskúmvava napadnuté rozhodnutie len v medziach a rozsahu určenom žalobcom. Nemôže teda preskúmať rozhodnutie nad rámec vymedzený žalobcom v žalobe. Zo žaloby musí byť zrejmé, v ktorých častiach a z akej stránky má súd napadnuté rozhodnutie skúmať; žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdenie o porušení zákona a musí tiež poukázať na konkrétne ustanovenie právnych predpisov hmotného alebo procesného práva, ktoré boli rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu porušené. Nakoľko je konanie v správnom súdnictve koncentrované, žalobca môže žalobné dôvody rozširovať len do konca lehoty na podanie žaloby, ktorá je dvojmesačná a plynie od právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni. K žalobným dôvodom, ktoré boli uplatnené neskôr, súd nemôže prihliadať.

Z uvedených dôvodov krajský súd preskúmal zákonnosť postupu a protokolu len v rozsahu žalobných dôvodov. S poukazom na koncentračnú zásadu uplatňovanú v správnom súdnictve krajský súd nemohol prihliadnuť na argumentáciu právnej zástupkyne žalobcu uvedenú na pojednávaní dňa 27.04.2016, prostredníctvom ktorej rozširovala žalobné námietky. Predmetom súdneho prieskumu boli s ohľadom na žalobné námietky iba body č. 7, 14 a 15 protokolu. K jednotlivým námietkam krajský súd uviedol nasledovné.

Z pripojeného administratívneho spisu vyplýva, že podkladom pre určenie povinnosti žalobcovi boli vyššie uvedené zistenia žalovaného, ako orgánu dozoru, o porušeníach jeho zákonných povinností ako zamestnávateľa. Po preskúmaní protokolu krajský súd zistil, že bol vydaný v súlade so zákonom a bol riadne prerokovaný so splnomocnenou zástupkyňou žalobcu dňa 04.08.2015.

Opatrenia, ktoré boli uložené žalobcovi podľa § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z., sú podľa krajského súdu absolútne určité a vykonateľné a je z nich zrejmé, o aké opatrenia má ísť, na dodržiavanie akého konkrétneho ustanovenia akého právneho predpisu. Krajský súd mal za to, že žalovaný dostatočne zrozumiteľne špecifikoval porušenia zákona žalobcom zistené pri kontrole a vysvetlil, prečo aplikoval príslušné ustanovenia právnych predpisov. Opatrenia majú vo vzťahu k žalobcovi povahu tzv. sankcie, resp. rozhodnutia, ktoré mu ako také ukladá určité povinnosti. Na to, aby boli tieto povinnosti vynútiteľné, musia byť aj náležite identifikované, špecifikované, čo v danom prípade bolo splnené.

K bodu č. 7 protokolu krajský súd s poukazom na § 91 ods. 1 Zákonníka práce uviedol, že z hľadiska podstaty pracovnoprávneho vzťahu ako základného druhu ekonomickej aktivity fyzickej osoby formou závislej činnosti (hierarchia nadriadenosti a podriadenosti a vzájomné korešpondovanie práv a povinností účastníkov pracovnoprávneho vzťahu pri výkone pracovnej činnosti) je prestávka v práci vo všeobecnom vyjadrení charakterizovaná ako istý časový úsek v rámci pracovnej zmeny, počas ktorého zamestnanec nie je povinný vykonávať prácu a po ktorý zamestnávateľ nie je oprávnený výkon práce od zamestnanca požadovať. Zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi jednak prestávku na odpočinok a jednak prestávku na jedenie. Poskytnutie oboch prestávok je konštruované kumulatívne. To znamená, že tieto prestávky sa vzájomne zlučujú. Prestávku na odpočinok a jedenie je zamestnávateľ povinný poskytnúť v rozsahu najmenej 30 minút.

Z listinných dôkazov predložených v priebehu výkonu inšpekcie, a to z tzv. „Pracovných listov“ za obdobie október 2014 až január 2015 a tzv. „Dochádzkových listov“ za obdobie február až apríl 2015 vedených zamestnancami O. T. a A. N. je podľa krajského súdu zrejmé, že žalobca síce viedol evidenciu pracovného času s časovými údajmi príchodov a odchodov a podpismi týchto zamestnancov, ale nepreukázal poskytovanie prestávky na jedenie a odpočinok, ktorá v evidencii nebola uvedená, čím konal v rozpore s § 91 ods. 1 Zákonníka práce. Nakoľko tento nedostatok pretrvával počas celého kontrolovaného obdobia, krajský súd nesúhlasil so žalobcom, že bod 7 protokolu neobsahoval vymedzenie dní, kedy malo dôjsť k uvedenému porušeniu.

Aj napriek tomu, že Zákonník práce osobitne neustanovuje formu vedenia evidencie poskytovania prestávok na odpočinok a jedenie, z ustanovenia § 91 ods. 1 Zákonníka práce podľa krajského súdu vyplýva povinnosť zamestnávateľa poskytnúť túto prestávku, pričom jediným spôsobom preukazujúcim splnenie tejto povinnosti je zaznamenanie začiatku a konca poskytovanej prestávky v evidencii pracovného času. Uvedenie týchto časových údajov je predovšetkým v záujme žalobcu. Každý zamestnávateľ by mal mať záujem o vedenie riadnej evidencie v písomnej forme, aby v prípade spornej situácie mohol preukázať svoje práva a účinne ich brániť napríklad aj na súde. Ak zamestnanec vie, že zamestnávateľ nevedie žiadnu evidenciu prestávok na odpočinok a jedenie, môže to zneužívať a predlžovať si ich trvanie. Podľa názoru krajského súdu by malo byť vedenie takejto evidencie základom pre efektívnu organizáciu práce a uplatňovanie práv zamestnávateľa voči zamestnancom, nakoľko nevedenie takejto evidencie umožňuje zamestnancom v podstate beztretno porušovať pracovnú disciplínu.

K bodu č. 14 protokolu krajský súd s poukazom na § 3 ods. 2 a § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. dôvodil, že zákonodarca pri nesplnení povinnosti podľa osobitného predpisu v poznámke pod čiarou odkázal na ustanovenie § 231 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré zakotvuje povinnosť zamestnávateľa prihlásiť zamestnanca do registra poisťencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia. Táto poznámka pod čiarou má informatívny charakter a slúži na spresnenie výkladu konkrétneho ustanovenia zákona. Vzhľadom na to, že v poznámke pod čiarou je taxatívny odkaz na jedno ustanovenie zákona č. 461/2003 Z. z., podľa krajského súdu nebolo potrebné, aby ho žalovaný uviedol v protokole tak, ako by to bolo v prípade demonštratívneho výpočtu, ktorý by poskytoval možnosť správnej úvahy pri aplikácii tohto ustanovenia.

Základným predpokladom pre ustálenie záveru o nelegálnom zamestnávaní žalobcom ako zamestnávateľom je podľa krajského súdu zistenie začatia činnosti zamestnancov. Z predloženého

mzdového listu zamestnanca O. za rok 2014, s ktorým uzatvoril žalobca pracovnú zmluvu dňa 01.07.2014 s nástupom dňa 01.07.2014, bolo zistené, že v júli 2014 odpracoval plný počet 23 pracovných dní, z čoho vyplýva, že začal vykonávať prácu 01.07.2014. Podľa predloženého registračného listu fyzickej osoby bol tento zamestnanec prihlásený v Sociálnej poisťovni až dňa 03.07.2014 o 11:05:01 hod., čiže spätne s dátumom vzniku poistenia dňa 01.07.2014, teda nebol prihlásený pred vznikom pracovného pomeru, resp. najneskôr pred začatím výkonu práce. Taktiež v prípade zamestnanca O. O., s ktorým uzatvoril žalobca dohodu o vykonaní práce dňa 11.03.2015 s dohodnutým začiatkom vykonávania pracovnej úlohy dňa 11.03.2015, bolo zistené oneskorené prihlásenie. Z predloženej „evidencie vykonanej práce“ za mesiac marec 2015 je zrejmé, že zamestnanec začal vykonávať pracovnú úlohu dňa 11.03.2015 o 8:00 hod., ale podľa predloženého registračného listu fyzickej osoby bol v Sociálnej poisťovni prihlásený dňa 11.03.2015 o 10:13 hod., teda spätne po začatí výkonu práce s dátumom vzniku poistenia dňa 11.03.2015.

Krajský súd uviedol, že žalobca porušil § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z., pretože využíval závislú prácu dvoch fyzických osôb, s ktorými mal založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - Zákonníka práce a nesplnil oznamovaciu povinnosť voči Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu - zákona č. 461/2003 Z. z. pred začatím výkonu práce týchto fyzických osôb, čo bolo zistené pri výkone inšpekcie práce u žalobcu. V tejto súvislosti krajský súd považoval za potrebné dodať, že žalovaný by mal pri výklade právnej úpravy nelegálneho zamestnávania ustanovenej v § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. prihliadať na účel tohto zákona, ktorým je ochrana pracovného trhu pred nelegálnou prácou a nelegálnym zamestnávaním v materiálnom zmysle, a preto i prístup k zákonu musí byť materiálny a nie formálny. Žalobca sa nepochybné dopustil porušenia uvedeného v bode 14 protokolu, a preto bolo podľa krajského súdu v súlade so zákonom, keď žalovaný upozornil na toto porušenie, avšak s ohľadom na účel zákona č. 82/2005 Z. z. by nebolo podľa názoru krajského súdu spravodlivé takéto „nepatrné“ oneskorenie sankcionovať ako nelegálne zamestnávanie.

V prípade zistenia porušenia uvedeného v tomto bode protokolu považoval krajský súd zistenie skutkového stavu za postačujúce na posúdenie veci a v procese dokazovania nezistil žiadne procesné pochybenia. Z protokolu je zrejmé, že toto porušenie bolo zistené počas výkonu kontroly, pričom uvedenie mzdy a doby trvania nelegálneho zamestnávania nie je v danom prípade potrebné.

K bodu č. 15 protokolu krajský súd s poukazom na § 226 ods. 2 Zákonníka práce dôvodil, že žalobca porušil uvedenú povinnosť tým, že so zamestnancom O. O. uzatvoril dohodu o vykonaní práce dňa 11.03.2015 a v ten istý deň 11.03.2015 o 8:00 hod. začal tento zamestnanec výkon práce, čo vyplýva z „Preberacieho protokolu - motorového vozidla“ a „evidencie vykonanej práce“ za mesiac marec 2015. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP a v konaní neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal, rovnako ani žalovanému, ktorý podľa ustálenej judikatúry nemá v takomto prípade právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal záver krajského súdu v súvislosti s bodom 7 protokolu a s poukazom na § 91 ods. 1 Zákonníka práce dôvodil, že ani z tohto ustanovenia a ani z iného ustanovenia Zákonníka práce nevyplýva pre zamestnávateľa povinnosť osobitne preukazovať poskytovanie prestávok na odpočinok a jedenie, prípadne viesť ich evidenciu, o to viac, ak nie je spornosť o tom, že tieto prestávky poskytované boli. Namietal, že žalovaný v protokole a krajský súd v napadnutom rozsudku iba skonštatovali, že nakoľko v evidencii pracovného času zamestnancov nebol zaznamenaný začiatok a koniec prestávok, žalobca nepreukázal ich poskytovanie a tým konal v rozpore s § 91 Zákonníka práce. Tento záver žalobca považoval za nedôvodný a neopodstatnený, nemajúci oporu v platnej právnej úprave a ani v skutkovom stave. Podľa žalobcu ani žalovaný a ani krajský súd nešpecifikovali, ako dospeli k uvedenému záveru o porušení § 91 Zákonníka práce. Zdôraznil, že v konaní nebolo preukázané, skúmané a ani namietané, že zo strany žalobcu neboli poskytované tieto prestávky. Mal za to, že žalovaný neuvádza, na základe akých skutočností a dôkazov dospel k uvedeným záverom, následkom čoho považoval protokol v tejto časti za nepreskúmateľný a

zmätočný. Zastával názor, že krajský súd tieto námietky nezohľadnil a ani sa nimi nezaoberal. Z napadnutého rozsudku podľa žalobcu nie je zrejmé, na základe akých skutočností a úvah dospel súd k uvedenému záveru o porušení § 91 Zákonníka práce. Mal za to, že pre konštatovanie porušenia uvedeného zákonného ustanovenia nestačí len uviesť, že žalobca nepreukázal poskytovanie prestávok, ale musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že táto povinnosť skutočne bola porušená.

Žalobca tiež nesúhlasil so záverom krajského súdu ohľadom bodu 14 protokolu. Konštatovanie o nelegálnom zamestnávaní fyzických osôb považoval za nedôvodné a neopodstatnené, nakoľko nie je zrejmé, aké povinnosti mal žalobca porušiť, na základe akých dôkazov a správnych úvah žalovaný dospel k záveru o nelegálnom zamestnávaní, ani aké šetrenia v tomto smere vykonal. Odvolávanie sa na nesplnenie oznamovacej povinnosti voči Sociálnej poisťovni (bez uvedenia konkrétneho ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré malo byť porušené) žalobca považoval za nepostačujúce, nesprávne a v rozpore so skutkovým stavom. Žalobca poukázal na to, že v prvom prípade prihláška síce bola podaná dňa 03.07.2014, ale zamestnanec bol prihlásený spätne k 01.07. a ako vyplýva aj z protokolu, v mesiaci júl 2014 zamestnanec odpracoval všetky pracovné dni, za ktoré mu bola riadne poskytnutá mzda a zo strany žalobcu splnené všetky odvodové a daňové povinnosti. Preto mal za to, že v tomto prípade nemožno hovoriť o nelegálnom zamestnávaní. V druhom prípade bola prihláška do Sociálnej poisťovne vykonaná v ten istý deň, ako došlo k začatiu výkonu práce, avšak o 2 hodiny neskôr. Ani v tomto prípade podľa žalobcu nemožno hovoriť o nelegálnom zamestnávaní, nakoľko zákon č. 461/2003 Z. z. ustanovuje povinnosť podať prihlášku na dni, nie hodiny. Rovnako aj v tomto prípade dostal zamestnanec mzdu za celý deň 11.03.2015 a žalobca si splnil všetky odvodové a daňové povinnosti za tohto zamestnanca počnúc uvedeným dňom. Na základe uvedeného žalobca považoval záver žalovaného o nelegálnom zamestnávaní za formalistický, vychádzajúci z reštriktívneho výkladu platnej právnej úpravy a arbitrárny. Podľa žalobcu je nepochybné, že v tomto prípade nedošlo k naplneniu zákonných znakov nelegálneho zamestnávania. Okrem toho v tejto súvislosti namietal, že protokol neobsahuje náležitosti zakotvené v § 14 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z., a preto ho považoval za nepreskúmateľný.

Namietal aj správnosť záveru krajského súdu ohľadom bodu 15 protokolu. V tejto súvislosti poukázal na žalobné námietky, podľa ktorých žalovaný neskúmal, či došlo k uzavretiu dohody dňa 11.03.2015 alebo či nešlo len o chybu v písaní. Namietal, že žalovaný skonštatoval porušenie povinnosti len na podklade predložených písomností, pričom svoje závery dostatočným spôsobom neodôvodnil, a preto žalobca považoval protokol aj v tejto časti za nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Zastával názor, že ani v tomto prípade sa krajský súd nezaoberal námietkami a argumentáciou žalobcu a bez ďalšieho potvrdil správnosť záveru žalovaného v protokole a svoje závery ani dostatočne neodôvodnil. Vzhľadom na uvedené žalobca mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a svoj rozsudok založil na nesprávnom a neúplnom zistení skutkového stavu. Navyše sa nijakým spôsobom nemal vysporiadať s námietkami žalobcu. Preto podľa žalobcu krajský súd konal v rozpore s § 157 ods. 2 OSP.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu súhlasil s napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Bratislave a s vysloveným právnym záverom sa stotožňoval.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu prechádzalo v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez

nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia verejného rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 156 ods. 1, 3 OSP v spojení s § 211 ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s obsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave, po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu, vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam žalobcu uvedených v odvolaní dopĺňa nasledovné:

Podľa § 91 ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi, ktorého pracovná zmena je dlhšia ako šesť hodín, prestávku na odpočinok a jedenie v trvaní 30 minút. Mladistvému zamestnancovi, ktorého pracovná zmena je dlhšia ako štyri a 1/2 hodiny, je zamestnávateľ povinný poskytnúť prestávku na odpočinok a jedenie v trvaní 30 minút. Ak ide o práce, ktoré sa nemôžu prerušiť, musí sa zamestnancovi aj bez prerušenia prevádzky alebo práce zabezpečiť primeraný čas na odpočinok a jedenie.

Podľa § 13 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z. v prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Inšpektor práce je povinný pri vypracúvaní protokolu prihliadať na vyjadrenia a doklady uplatnené alebo predložené kontrolovaným zamestnávateľom alebo kontrolovanou fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, počas výkonu inšpekcie práce do prerokovania protokolu.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z. z. protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrowanie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b). Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj

dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Po oboznámení sa s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd ustálil, že krajský súd vo svojom rozhodnutí presvedčivo, logicky a v dostatočnom rozsahu vysvetlil, čo ho viedlo k prijatému záveru, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

Odvolací súd, rovnako ako krajský súd, v prvom rade poukazuje na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu týkajúcu sa prípustnosti súdneho prieskumu protokolu z inšpekcie práce. Signifikantnou podmienkou v tejto súvislosti je uloženie povinnosti odstrániť zistené nedostatky v určenom termíne v súlade s § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z. z. To znamená, že správny orgán autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu vtedy, ak mu v protokole uložil povinnosť, ktorej nesplnenie môže viesť k uloženiu sankcie v zmysle § 19 zákona č. 125/2006 Z. z. V takom prípade je protokol z inšpekcie práce spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Je však potrebné rozlišovať jednotlivé porušenia popísané v protokole a ich vzťah k uloženej povinnosti tieto porušenia (nedostatky) odstrániť. V prípade porušení (nedostatkov) uvedených v bodoch 14 a 15 protokolu aj podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné hovoriť o odstrániteľných nedostatkoch, a preto aj keď v protokole bola žalobcovi uložená povinnosť odstrániť zistené nedostatky v bodoch 1 až 15 protokolu do 30 dní od jeho prevzatia, táto povinnosť sa vzhľadom na nemennosť nedostatkov popísaných v bodoch 14 a 15 protokolu na tieto nevzťahuje. Preto aj keď sa krajský súd v rámci súdneho prieskumu protokolu ako celku v napadnutom rozsudku v rozsahu žalobných dôvodov vyjadroval k týmto nedostatkom, odvolací súd nepovažuje protokol v tejto časti za spôsobilý predmet súdneho prieskumu podľa § 244 ods. 3 OSP. Nedostatky zachytené v bodoch 14 a 15 protokolu by bolo možné preskúmať v rámci správneho súdnictva len za predpokladu, ak by boli dôvodom na uloženie sankcie za spáchaný správny delikt podľa § 19 zákona č. 125/2006 Z. z., a to rozhodnutím vydaným v správnom konaní, ktoré by sa o tieto nedostatky a túto časť protokolu opieralo, čím by došlo k autoritatívnemu zásahu do žalobcovej sféry práv a povinností. Na základe uvedeného sa najvyšší súd odvolacími námietkami žalobcu vo vzťahu k bodom 14 a 15 protokolu nezaoberal. Nespôsobilosť predmetnej časti protokolu na súdny prieskum však automaticky neznamená, že postup krajského súdu, kedy sa touto časťou protokolu (body 14 a 15) meritórne zaoberal, spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozsudku ako celku.

V súvislosti s preskúmateľným bodom 7 protokolu odvolací súd súhlasí so žalobcom, že Zákonník práce osobitne neupravuje povinnosť preukazovať splnenie povinnosti podľa § 91 ods. 1 (poskytovanie prestávky na odpočinok a jedenie). Upravuje „len“ povinnosť túto prestávku poskytovať. Odvolací súd súhlasí s názorom krajského súdu, že jediným spôsobom preukazujúcim splnenie predmetnej povinnosti je zaznamenanie začiatku a konca poskytovanej prestávky v evidencii pracovného času. Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd sa v tejto časti napadnutého rozsudku dostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami žalobcu obsiahnutými v žalobe a podrobne popísal svoju úvahu pri prijatí záveru, podľa ktorého žalobca nepreukázal splnenie uvedenej povinnosti. Zároveň krajský súd správne poukázal na to, že tento nedostatok pretrvával počas celého kontrolovaného obdobia, čo je zachytené aj v protokole, a preto bolo zrejmé, na aké obdobie, resp. na koľko dní sa vzťahuje. Navyše odvolací súd zdôrazňuje, že splnomocnená zástupkyňa žalobcu pri prerokovaní protokolu zobrala zistené porušenia právnych predpisov žalobcom na vedomie a poukázala na ich odstránenie, teda aj na odstránenie nedostatku evidencie prestávky na odpočinok a jedenie, resp. poskytovania tejto prestávky, čo potvrdila svojím podpisom. Aj preto odvolací súd považuje odvolaciu námietku žalobcu, že žalovaným a krajským súdom nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané neposkytovanie prestávky na odpočinok a jedenie zamestnancom Ing. O. T. a A. N.i, za nedôvodnú.

Najvyšší súd konštatuje, že žalobca v odvolaní neuviedol také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vecnú správnosť výroku rozsudku krajského súdu, ani také právne relevantné námietky, s ktorými by sa krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nebol dostatočne vysporiadal. Najvyšší súd tiež nezistil procesné vady, ktoré by samy o sebe boli dôvodom pre zrušenie rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave. Rozsudok krajského súdu sa dostatočne podrobne zaoberá skutkovými zisteniami správneho orgánu a námietkami žalobcu. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi prvostupňového rozsudku, ktoré zodpovedajú obsahu spisu a tieto dôvody si odvolací súd osvojuje ako

svoje vlastné.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom podaného odvolania, nerozhodol svojvoľne a nezákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenenie alebo zrušenie napadnutého rozsudku, považujúc jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiaden rozpor so zákonom, rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, žalovanému náhrada trov konania neprináleží z zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.